

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол №10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ.
ІНТЕГРАЦІЯ, ДІАЛОГ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність С4 «Психологія»

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

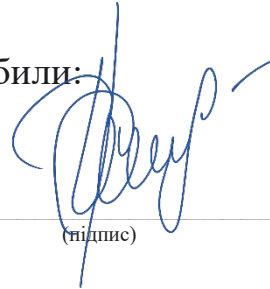
Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>4</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>4</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальності С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року)

Програму навчальної дисципліни розробили:

Кандидатка психологічних наук,
доцент кафедри психології

(підпис)

Г. Лазос

Гостьовий професор
кафедри психології ЗФУУ

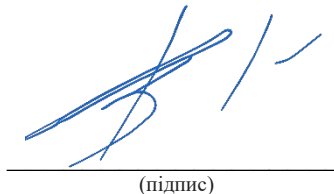

(підпис)

М. Джакаб

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

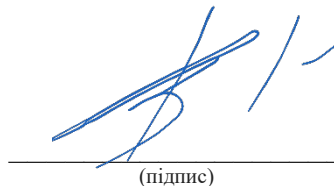
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання Українська	
Змістових модулів - 2	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
			4-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		14	
		Самостійна робота(год.)	
		56	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сучасні напрями психотерапії, їхні теоретичні засади, методологічні особливості та можливості інтеграції в практиці психологічного консультування. Курс спрямований на розвиток здатності до професійного діалогу між різними психотерапевтичними школами, критичного мислення та усвідомленого вибору методів допомоги клієнтам.

Дисципліна сприяє формуванню у здобувачів:

- системного уявлення про основні напрями сучасної психотерапії;
- здатності до інтеграції різних психотерапевтичних підходів;
- навичок ведення професійного діалогу між представниками різних шкіл психотерапії;
- критичного аналізу методів, технік і теоретичних засад психотерапевтичної практики;
- розуміння етичних, культурних та наукових засад інтегративного підходу в психотерапії.

Дисципліна спрямована на розвиток професійної рефлексії, міждисциплінарного мислення та практичної готовності до роботи в умовах плюралізму психотерапевтичних методів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завдання спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, які зможуть ефективно працювати у сфері психотерапії:

- Ознайомити студентів із провідними напрямками сучасної психотерапії (психоаналітичний, когнітивно-поведінковий, гуманістичний, екзистенційний, системний тощо);
- Сприяти розумінню принципів інтеграції психотерапевтичних методів у практиці.
- Розвивати навички аналізу, порівняння та критичної оцінки різних психотерапевтичних шкіл.
- Поглибити знання про етичні, культурні та наукові засади інтегративного підходу.
- Стимулювати рефлексію щодо власної професійної позиції та стилю психотерапевтичної роботи.
- Аналізувати спільні та відмінні риси психотерапевтичних підходів, їхні теоретичні основи та практичні методи.
- Формувати навички інтеграції різних психотерапевтичних концепцій у роботі з клієнтом.
- Розвивати уміння вести професійний діалог між представниками різних психотерапевтичних напрямів.
- Виховувати етичну та рефлексивну позицію психотерапевта, здатність до саморозвитку та професійної взаємодії.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Напрямки сучасної психотерапії. Інтеграція, діалог» студентам необхідно мати ґрунтовні знання з таких предметів:

Пререквізіти:

- Анатомія центральної нервової системи та фізіологія вищої нервової діяльності — вивчає будову та функції мозку й механізми регуляції психічних процесів.
- Загальна психологія — досліджує основні закономірності психіки, поведінки та розвитку особистості.
- Методи дослідження в психології — ознайомлює з науковими підходами, техніками та інструментами для вивчення психічних явищ.
- Психодіагностика — формує знання й навички застосування методів оцінки та вимірювання індивідуально-психологічних особливостей.

Постреквізіти:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

- Клінічна психологія — вивчає психологічні аспекти психічних розладів, їх діагностику та психологічну допомогу.

- Індивідуальна та групова терапія — формує знання й навички застосування психотерапевтичних методів у роботі з окремими клієнтами та групами.
- Правові засади психолога та психотерапевта — ознайомлює з нормативно-правовими вимогами, етичними стандартами та професійною відповідальністю у сфері психологічної практики.
- Основи психіатрії — дисципліна, що ознайомлює студентів із базовими поняттями психіатрії, класифікацією психічних розладів, принципами їх діагностики та загальними підходами до лікування й психосоціальної підтримки пацієнтів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Напрямки сучасної психотерапії. Інтеграція, діалог» складається з двох змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи сучасної психотерапії

Тема 1. Психоаналітичний напрям у сучасній психотерапії

Психоаналіз розглядається як один із найстаріших і водночас актуальних напрямів психотерапії, що заклав фундамент для сучасних підходів. У курсі аналізуються його базові положення, сучасні модифікації та адаптації до нових умов. Особлива увага приділяється можливостям інтеграції психоаналітичних ідей з іншими школами психотерапії.

Тема 2. Когнітивно-поведінкова психотерапія

Когнітивно-поведінковий підхід вивчається як один із найбільш поширених і доказових методів сучасної психотерапії. Розглядаються принципи когнітивної реструктуризації, поведінкові техніки та їхнє застосування у консультуванні. Акцент робиться на практичних прикладах роботи з клієнтами та ефективності цього напрямку.

Тема 3. Гуманістична та екзистенційна психотерапія

Гуманістичний та екзистенційний напрями аналізуються як підходи, що акцентують увагу на самореалізації, свободі вибору та пошуку сенсу життя. Вивчаються ключові концепції К. Роджерса, В. Франкла та інших представників. Підкреслюється значення цих підходів для розвитку особистісної автономії клієнта.

Тема 4. Системна та сімейна психотерапія

Системна та сімейна психотерапія розглядається як напрям, що працює з групами та сім'ями, враховуючи закономірності взаємодії. Вивчаються моделі комунікації, динаміка сімейних систем та методи вирішення конфліктів. Акцент робиться на практичному застосуванні системного підходу у консультуванні.

Тема 5. Тілесно-орієнтована психотерапія

Тілесно-орієнтований напрям досліджує взаємозв'язок між тілесними проявами та психічними станами людини. Вивчаються методи роботи з тілесними блоками, емоційними реакціями та психосоматичними симптомами. Підкреслюється значення інтеграції тілесних технік у психологічне консультування.

Змістовий модуль 2. Інтегративні та діалогові підходи

Тема 6. Інтегративна психотерапія: концепції та моделі

Інтегративна психотерапія розглядається як сучасний напрям, що поєднує різні теоретичні та практичні підходи. Вивчаються моделі інтеграції, їхні переваги та виклики у застосуванні. Особлива увага приділяється практичним прикладам комбінування методів.

Тема 7. Міждисциплінарний діалог у психотерапії

Міждисциплінарний діалог аналізується як важливий чинник розвитку психотерапії у взаємодії з психологією, медициною, педагогікою та соціальною роботою. Розглядаються приклади співпраці між фахівцями різних галузей. Підкреслюється значення комплексного підходу до допомоги клієнту.

Тема 8. Етичні аспекти інтеграції психотерапевтичних підходів

Етичні питання інтеграції розглядаються як ключовий елемент професійної діяльності психотерапевта. Вивчаються стандарти, правила взаємодії та можливі етичні дилеми при поєднанні різних методів. Акцент робиться на формуванні відповідальної та рефлексивної позиції спеціаліста.

Тема 9. Сучасні тенденції розвитку психотерапії

Сучасні тенденції включають розвиток онлайн-психотерапії, використання цифрових інструментів та мультикультурних підходів. Розглядаються новітні дослідження та практики, що змінюють формат взаємодії з клієнтом. Підкреслюється значення інновацій для підвищення ефективності психотерапії.

Тема 10. Практика інтеграції: кейси та приклади

Практичні кейси демонструють можливості інтеграції різних психотерапевтичних методів у роботі з клієнтами. Аналізуються результати застосування комбінованих підходів та їхня ефективність. Студенти отримують досвід критичного оцінювання та адаптації методів до конкретних ситуацій.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи сучасної психотерапії				
Тема 1. Психоаналітичний напрям у сучасній психотерапії	10	2	2	6
Тема 2. Когнітивно-поведінкова психотерапія	10	2	2	6
Тема 3. Гуманістична та екзистенційна психотерапія	10	2	2	6
Тема 4. Системна та сімейна психотерапія	10	2	2	6
Тема 5. Тілесно-орієнтована психотерапія	9	2	1	6
Змістовий модуль 2. Інтегративні та діалогові підходи				
Тема 6. Інтегративна психотерапія: концепції та моделі	9	2	1	6
Тема 7. Міждисциплінарний діалог у психотерапії	8	2	1	5
Тема 8. Етичні аспекти інтеграції психотерапевтичних підходів	8	2	1	5
Тема 9. Сучасні тенденції розвитку психотерапії	8	2	1	5
Тема 10. Практика інтеграції: кейси та приклади	8	2	1	5
Усього:	90	20	14	56

5. Тематика практичних та занять з дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи сучасної психотерапії

Практичне заняття 1. Робота з психоаналітичними техніками у сучасному консультуванні

- Зазначте ключові положення психоаналізу, що залишаються актуальними сьогодні.
- Назвіть сучасні модифікації психоаналізу та зазначте їхні особливості.
- Опишіть значення несвідомого у роботі з клієнтом.
- Запропонуйте способи інтеграції психоаналітичних ідей з іншими школами психотерапії.

Практичне заняття 2. Використання когнітивно-поведінкових методів у консультуванні

- Назвіть принципи когнітивної реструктуризації.
- Перелічте основні поведінкові техніки та зазначте їхнє застосування.
- Опишіть випадки, коли когнітивно-поведінковий підхід є найбільш ефективним.
- Запропонуйте приклади поєднання когнітивних та поведінкових інструментів у практиці.

Практичне заняття 3. Гуманістичні та екзистенційні підходи у роботі з клієнтом

- Охарактеризуйте концепцію самореалізації та її вплив на психотерапевтичний процес.
- Назвіть значення свободи вибору для клієнта та розкрийте його роль у терапії.
- Опишіть, як екзистенційна психотерапія допомагає у пошуку сенсу життя.
- Запропонуйте практичні методи підтримки автономії клієнта.

Практичне заняття 4. Системна та сімейна психотерапія у практиці консультанта

- Зазначте закономірності взаємодії у сімейних системах.
- Назвіть методи роботи з конфліктами у сімейному консультуванні.
- Опишіть техніки комунікації, що застосовуються у системній психотерапії.
- Переліchte переваги групової роботи порівняно з індивідуальною.

Практичне заняття 5. Тілесно-орієнтовані техніки у психотерапії

- Охарактеризуйте тілесні прояви, що відображають психічні стани клієнта.
- Назвіть методи роботи з тілесними блоками та зазначте їхню ефективність.
- Опишіть способи інтеграції тілесних технік у консультування.
- Запропонуйте приклади розвитку тілесної усвідомленості для психічного здоров'я.

Змістовий модуль 2. Інтегративні та діалогові підходи

Практичне заняття 6. Інтегративна психотерапія: поєднання методів у практиці

- Зазначте моделі інтеграції психотерапевтичних підходів.
- Назвіть переваги комбінованого використання методів.
- Опишіть труднощі, що виникають при інтеграції різних концепцій.
- Запропонуйте стратегії вибору оптимального підходу для клієнта.

Практичне заняття 7. Міждисциплінарний діалог у психотерапевтичній практиці

- Охарактеризуйте взаємодію психотерапії з медициною та педагогікою.
- Назвіть приклади успішної співпраці між різними фахівцями.
- Зазначте значення соціальної роботи для психотерапії.
- Розкрийте вплив міждисциплінарного підходу на ефективність допомоги клієнту.

Практичне заняття 8. Етичні аспекти інтеграції психотерапевтичних методів

- Назвіть основні етичні стандарти діяльності психотерапевта.
- Назвіть ризики інтеграції різних методів та зазначте їхні наслідки.
- Опишіть способи вирішення етичних дилем у практиці.
- Запропонуйте правила взаємодії між школами психотерапії.

Практичне заняття 9. Новітні тенденції у розвитку психотерапії

- Зазначте вплив онлайн-психотерапії на взаємодію з клієнтом.
- Назвіть цифрові інструменти, що застосовуються у сучасній практиці.
- Зазначте значення мультикультурного підходу у психотерапії.
- Запропонуйте перспективи розвитку психотерапії у найближчі роки.

Практичне заняття 10. Практика інтеграції: аналіз кейсів

- Охарактеризуйте приклади успішної інтеграції методів у роботі з клієнтами.
- Назвіть критерії оцінювання ефективності комбінованих підходів.
- Опишіть значення адаптації методів до конкретних ситуацій.
- Запропонуйте способи розвитку навичок критичного аналізу практичних кейсів.

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійне заняття 1. Аналіз психоаналітичних концепцій у сучасній практиці – Охарактеризуйте основні положення класичного психоаналізу. – Назвіть сучасні модифікації психоаналізу та зазначте їхні особливості. – Опишіть значення несвідомого у психотерапевтичному процесі. – Перелічте ключові поняття (захисні механізми, перенесення, контрперенесення). – Запропонуйте приклади інтеграції психоаналітичних ідей у сучасне консультування.	6
2	Самостійне заняття 2. Дослідження когнітивно-поведінкових технік – Охарактеризуйте принципи когнітивної реструктуризації. – Назвіть основні поведінкові методи та зазначте їхнє застосування. – Опишіть приклади роботи з клієнтами за когнітивно-поведінковим підходом. – Перелічте переваги та обмеження цього напрямку. – Запропонуйте варіанти комбінування когнітивних і поведінкових технік.	6
3	Самостійне заняття 3. Вивчення гуманістичних та екзистенційних підходів – Охарактеризуйте концепцію самореалізації та її значення для клієнта. – Назвіть основні положення екзистенційної психотерапії. – Опишіть роль свободи вибору у терапевтичному процесі. – Перелічте ключові ідеї К. Роджерса та В. Франкла. – Запропонуйте методи підтримки автономії клієнта.	6
4	Самостійне заняття 4. Аналіз системної та сімейної психотерапії – Охарактеризуйте закономірності взаємодії у сімейних системах. – Назвіть методи роботи з конфліктами у сімейному консультуванні. – Опишіть техніки комунікації у системній психотерапії. – Перелічте приклади групової роботи з сім'ями. – Запропонуйте способи застосування системного підходу у практиці.	6
5	Самостійне заняття 5. Дослідження тілесно-орієнтованих технік – Охарактеризуйте тілесні прояви емоцій та їхній зв'язок із психічними станами. – Назвіть методи роботи з тілесними блоками.	6

	– Опишіть значення тілесної усвідомленості для психічного здоров'я. – Перелічте приклади психосоматичних проявів у клієнтів. – Запропонуйте способи інтеграції тілесних технік у консультивання.	
6	Самостійне заняття 6. Вивчення інтегративної психотерапії – Охарактеризуйте моделі інтеграції психотерапевтичних напрямів. – Назвіть переваги комбінованого використання методів. – Опишіть труднощі інтеграції різних концепцій. – Перелічте приклади успішної інтеграції у практиці. – Запропонуйте стратегії вибору оптимального підходу для клієнта.	6
7	Самостійне заняття 7. Дослідження міждисциплінарного діалогу – Охарактеризуйте взаємодію психотерапії з медициною та педагогікою. – Назвіть приклади співпраці між фахівцями різних галузей. – Зазначте значення соціальної роботи для психотерапії. – Опишіть роль міждисциплінарного підходу у допомозі клієнту. – Розкрийте перспективи розвитку міждисциплінарної взаємодії.	5
8	Самостійне заняття 8. Аналіз етичних аспектів інтеграції – Охарактеризуйте основні етичні стандарти діяльності психотерапевта. – Назвіть ризики інтеграції різних методів. – Опишіть способи вирішення етичних дилем. – Перелічте правила взаємодії між школами психотерапії. – Запропонуйте приклади етичних рішень у практиці.	5
9	Самостійне заняття 9. Вивчення сучасних тенденцій психотерапії – Охарактеризуйте вплив онлайн-психотерапії на взаємодію з клієнтом. – Назвіть цифрові інструменти, що застосовуються у практиці. – Зазначте значення мультикультурного підходу. – Опишіть новітні дослідження у сфері психотерапії. – Запропонуйте перспективи розвитку психотерапії у найближчі роки.	5
10	Самостійне заняття 10. Практика аналізу інтегративних кейсів – Охарактеризуйте приклади успішної інтеграції методів. – Назвіть критерії оцінювання ефективності комбінованих підходів. – Опишіть значення адаптації методів до конкретних ситуацій. – Перелічте труднощі у застосуванні інтегративних технік. – Запропонуйте способи розвитку навичок критичного аналізу кейсів.	5
Всього		56

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Напрямки сучасної психотерапії. Інтеграція, діалог» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;

- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Напрямки сучасної психотерапії. Інтеграція, діалог» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	
40%	10%	40%	10%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2.Модульний контроль 1 проводиться на 4 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2.Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	

6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі онлайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Кісарчук, З. Г., & Лазос, Г. П. Інтегративний підхід у сімейній психотерапії. Актуальні проблеми психології. Т. 3: Консультативна психологія і психотерапія: Зб. наукових праць Інституту психології ім. ГС Костюка АПН України/за ред. Максименка СД, Кісарчук ЗГ–К.: Міленіум, 2005. Вип, 3, 21-36.
2. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Лазос, Г. П., Гурлева, Т. С., Плєскач, Б. В., Гребінь, Л. О., ... & Уркаєв, В. С. (2020). Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія.
3. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Лазос, Г. П., Гурлева, Т. С., Гребінь, Л. О., Журавльова, Н. Ю., ... & Уркаєв, В. С. (2017). Особливості стосунків “психотерапевт–клієнт” у сучасному соціокультурному середовищі: монографія.
4. Кочюнас Р. Групова психотерапія: навч. посіб. – Київ: Академвидав, 2018. – 300 с.
5. Кочюнас Р. Основи психологічного консультування і психотерапії. – Київ: Академвидав, 2017. – 368 с.
6. Лазос, Г. П. (2022). Психологи і війна: зміна парадигми надання психологічної/психотерапевтичної допомоги та резильєнтність фахівця. *Організаційна психологія. Економічна психологія*, (3 (27)), 37-47.
7. Ліхи Р. Техніки когнітивної терапії. Посібник психотерапевта. Науковий світ. 748 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія та психотерапія: навч. посіб. – Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2020. – 400 с.
9. Психотерапія за Габбардом: посібник (2025). Медицина, 943 с.
10. Ткаченко В. І. Психотерапевтичні методи у практиці психолога. – Львів : Світ, 2021. – 290 с.
11. Фільц, О.& Седих К.(2024) Основи психотерапії. Підручник. 2-ге вид., доп. Академія, 208.
12. Hill, C. E., & Norcross, J. C. (Eds.). (2023). *Psychotherapy skills and methods that work*. Oxford University Press.
13. Peseschkian, N. (2012). *Positive psychotherapy: Theory and practice of a new method*. Springer Science & Business Media.
14. *Psychoanalytic Psychotherapy* (1st ed.). (2018). Taylor and Francis. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/1506996/psychoanalytic-psychotherapy-a-handbook-pdf> (Original work published 2018)

Додаткові:

1. Бедіченко, О., & Раєвська, Я. (2024). Концепції та методики арт-терапії: розвиток і впровадження в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Психологія*, (3 (64)), 5-11.
2. Грищук, М. М. (2011). Теоретико-методологічні засади системної сімейної психотерапії. *Наукові записки [Національного університету Острозька академія]. Серія: Психологія і педагогіка*, (18), 35-40.
3. Калмиков, Г. В. (2026). Психолог-консультант у системі охорони здоров'я України та країнах світу: традиції та тренди 2026 року. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Психологія*, (1), 60-66.
4. Лесик, О. А. (2024). *Позитивна психотерапія як ефективний метод в роботі психолога* (Master's thesis, Волинський національний університет імені Лесі Українки).
5. Нечипорук, К. О. (2023, October). Сучасні стратегії психологічної терапії птср у військових під час надання специфічної медичної допомоги. порівняння світового та українського досвідів. In *The 6th International scientific and practical conference "Methodical and practical methods of creating inventions" (October 24–27, 2023) Sofia, Bulgaria. International Science Group. 2023. 282 p* (p. 199).
6. Омельченко, Я. М., Кісарчук, З. Г., Гурлева, Т. С., Лазос, Г. П., Гребінь, Л. О., Журавльова, Н. Ю., & Литвиненко, Л. І. (2023). Застосування психотерапевтичних технологій у наданні допомоги постраждалим з проявами посттравматичного стресового розладу: практичний посібник.
7. Ткаченко В. І. Практикум з психотерапії. – Львів: Світ, 2019. – _210 с.
8. Федотова, С. (2024). Сучасні методи психотерапії при роботі з психотравмою.
9. Хаустова, О. О., & Безшейко, В. Г. (2010). Напрямки психотерапевтичної інтеграції. *Український вісник психоневрології*, (18, вип. 3), 154-154.
10. Яценко Т. С. Глибинна психокорекція : навч. посіб. – _Київ : Освіта України, 2016. – _260 с.
11. Foulkes, S. H. (2018). *Group analytic psychotherapy: Method and principles*. Routledge.
12. Vdovenko, Viktoriia & Kovalova, Olha & Shulzhenko, Dina & Bihun, Nelia & Kryvonis, Tamara & Absalyamova, Larysa. (2022). Modern Methods of Psychotherapy and Psychocorrection. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 13. 152-165. 10.18662/brain/13.3/359.
13. Wampold, B. E. (2013). *The great psychotherapy debate: Models, methods, and findings*. Routledge.
14. Weiss, J. (1993). *How psychotherapy works: Process and technique*. Guilford Press.

Інформаційні ресурси:

1. Електронні ресурси ЗФУУ – <https://repo.usfu.edu.ua/home>
2. Український науково-методичний центр практичної психології та соціальної роботи – www.psyua.com

3. Національна академія педагогічних наук України – www.naps.gov.ua
4. Портал «Психологія і психотерапія» – www.psyportal.net
5. Освітній портал «Психологія сьогодні» – www.psytoday.ua
6. Українська асоціація психотерапії – www.uap.net.ua
7. Український союз психотерапевтів – www.usp.org.ua
8. Національна психологічна асоціація – www.npa.org.ua